

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrť leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrť leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 2. septembra 1863. ~

Gospodarske stvari.

Skušnje o reji svilnih črvičev.

V tolažbo vsem svilorejcem, kateri mislijo, da se reja svilnih črvičev mora čisto tako ravnati, kakor se v bukvah bere, — da se namreč mora skrbeti, da se vse gosenci en dan izvalé, da se v začetku z rezanim perjem redé, da se jim v mrzlem vremenu kuri, da se ne prehladijo itd. itd., morem jez naravnost povedati, da nisem na noben tak poduk gledal, ampak jih le njih prirojeni naturi prepustil; moja največja skrb pri svilodih je le ta bila, da sem jim dobrega perja pokladal in jih čedne in snažne držal. Da sem pa pri sviloprejkah čednost ohranil, jim nikdar nisem pokladal posebno obranega perja, ampak le listnate češuljice (vejice); zato sem jih pa tudi prav lahko prenašal na druge lese, ki so bile z ribškimi mrežami prepéte, skoz ktere je nesnaga od njih na tla cepala. Židne črviče z listnatimi češuljicami krmiti je tudi zato koristno, ker se dajo veje o deževnih dneh za dva ali več dni, ako se v šope skup zvežejo in v vodo postavijo, frišne in suhe ohraniti. Ko me je gospod fajmošter Pesenböck iz Weickersdorfa na Saksionskem pred enim letom jajčic poprosil in pa poduka, kako jih gleštati in rediti, mu jajčica poslavši nisem družega dal, kakor le rekel: Nate jajčica, pa redite črviče brez vsega modrovanja. Gospod fajmošter se je mojega sveta natanko držal in nasledek je bil ugoden.

Kaj se učimo iz teh naznanil?

To, da sviloprejke najbolje teknejo, ako se ž njimi ravna prav prosto in se ne uganjajo nobene posebnosti. Kdor je preveč v strahu, kaj naj bi ž njimi počel, da kaj ne izgreši, bo največkrat napak opravil.

Naj bi naše gospodinje in gospodičine, ktere pri pletenji nogovic in kračkanji (heklanji) romane beró, raje se z ubogimi sviloprejkami pečale in jim z vso skrbjó stregle; to bi domovini naklonilo drage svile (žide), ktera se s svitlim srebrom plačuje, sebi bi pa prelep žlahen svilnat šapel za poroko spletale.

Živili ptiči! Gagnili njih loviči!

„Novice“ so se že večkrat hvalevredno potegovale za odpravo tičjega lova — z jasnimi dokazi, da nedolžni ptički, ti najpridnejši zatiravci požrešnih gosenc, so največji dobrotniki vrtov, polj in sadnih dreves. Al, žalibog! vkljub vsem tem ponavljanim opominom se ta neusmiljeni in škodljivi lov le še ne opusti! Da bi grešili zoper dotično državno prepoved le pastirji in drugi sirovi ljudje, kateri koristnosti ptičev ne zapopadejo in za prepoved njih lova še morda ne vedó; ali da bi jo teptali lenúhi in postopači, ki nimajo kaj družega početi in katerim je za lastni dobiček več, kakor za občni

blagor, — ne bilo bi se čuditi. Da pa jo prezirajo še celó sinovi modric, ki se po javnih šolah učé ali bi saj imeli učiti vse bolje omike; da tudi šolarji še ptiče lové in pokončujejo — več za kratkočasenje kakor pa iz požrešnosti ali dobičkarije, in da so nekteri izmed njih v šolskih praznikih najhuji preganjavci teh nedolžnih živalic, teh razveseljivcev in dobrotnikov človeštva: to pa je sramotno tudi za šole, da mladih src ne budé in ne vadijo žlahnejih čutil in bolj izglednega spoštovanja deželne postave.

Ker se bliža čas tičjega lova, opominjamo posebno šolsko mladino dotične prepovedi, nadjaje se, da jo bo saj ona po svoji bolji omiki bolj spoštovala, ter saj ona čisto opustila škodljivo in sirovo zatiranje dobrotnih ptičkov.

—a—

Delitev konjskih premij v Kranji.

V saboto so se v Kranji gospodarjem za dobro rejo in dobro vrdivanje kónj navadne premije delile. Pripeljali so iz mnogih krajev 19 žebetnih kobil, 22 pa triletnih žebic, toda 6 jih ni bilo pripuščenih, ker so bile prestare ali premlade. Sploh je bila komisija zadovoljna z lepo živino, in je to svojo zadovoljnost pokazala tudi s tem, da, razun 10 gospodarjev, ki so prejeli odločenih cekinov in 10 svetinj, je še 22 gospodarjev prejelo sreberne svetinje. Le eno napako je komisija grajala pri nekterih sicer lepih kobilah, namreč, da so celó slabo podkovane bile. Ker napačno podkovstvo pohabi sčasoma celega konja, in ker je kovaška šola v Ljubljani, bi pač treba bilo, da bi nobena soseska ne trpela kovača, ki ni dobro izučen v podkovstvu.

Za žebetno kobiló je prvo premijo s 10 cekini prejel Sršen Mat. iz Škaručnje, ostalih 5 premij po 4 cekine pa so prejeli: Novak Janez iz Podbrezja, Gašperlin Urban iz Police, Kuralt Franc iz vélikega Mengša, Gubanc Jernej iz Vodíc in Zore Jožef iz Trebna.

Za triletno žebico je prvo premijo z 8 cekini prejel Zakavšek Lorenc iz Sinje Gorice, — Poljanc Miha v Celjah, premijo s 4 cekini, Škofic Janez iz malega Mengša in Feifer Tomaž iz Drulovke pa 3 cekine.

Gospodarje, ki so sreberne svetinje prejeli, bomo imenovali drugi pot.

Povedati moram danes še to, da nekteri župani še zmiraj ne vejo, kako se delajo spričala gospodarjem, ker v nekterih spričalih ni bilo povedano, da je bila kobila že gospodarjeva takrat, ko mu je žebe storila ali da je žebica pri njem storjena bila. To je poglobitna reč, da se pové v spričalu. Druga pa prav nespametna reč je ta, da se v spričalo starost živine drugač piše kakor je res; naj nihče ne misli, da s takim spričalom